SJUNKHATTEN fører

Denne føreren sto først på trykk i Veggslarv nr 76.

Sjunkhatten

Klatring på Sjunkhatten er grundig skildra i Fjellfører for Bodø frå 1995. Sidan den gong er det gått fleire nye ruter på fjellet og fjellet har dessutan fått første vinterbestigning. Sjunkhatten er eit fantastisk flott fjell som som fortener meir oppmerksamheit enn det har fått i dei siste åra. Veggslarv gjev deg derfor «Sjunkhatten spesial» i dette nummeret.

Sjunkhatten sett frå Sjunkfjorden. Fjøra i hatten og Litj-Hatten godt synlege til høgre. Foto: Sveinung Råheim

Sjunkhatten er det høgaste fjellet i fjellområdet mellom Kjerringøy og Valnesfjord. Fjellet er av «første rang», du må med andre ord klatre uansett kva veg du går! Fjellet har fem naturlege eggar og ryggar og det er langs desse alle rutene på fjellet går. Fyrstebestigarane av Sjunkhatten fulgte nord-aust eggen opp på fjellet. Dei fann denne vegen så vanskeleg at dei prøvde seg på renna ned mellom austveggen og austeggen på tur ned. For å koma seg ned måtte dei hoppe ned ein fem-seks meter høg dropp. Ein av dei var ungkar og han måtte hoppe først. Snøen var mjuk så det gjekk bra med både han og neste mann. Dei kom seg derfor uhindra ned att frå fjellet. Begge førstebestigarane var lokale karar frå Sjunkfjorden; Egil Rostrup og Thor Normann.

Historia på Sjunkhatten vidare er omlag slik (henta frå Fjellfører for Bodø).

- 1909 fyrstebestigning via nord-austeggen av Egil Rostrup og Thor Normann
- 1924 rute opp vestryggen. Fridtjof Lorentzen, Ketil Motzfeldt & Ferdinand Schjelderup
- 1970 Søraustеggen opp på Fjøra i hatten (dei klatra ikkje til topps på Sjunkhatten) . Ove Skjerven og Jan Ulvin.
- 1980 ny rute opp vestryggen. Ruta føl-

gjer ein markert, loddrett 50 meter høg kamin. Ukjente.

- 1993 Nordvesteggen blir klatra av Inger Sjöberg, Merete Ulven, Tor Carlsen & Bjørn Petter Arntzen
- 1996 første vinterbestigning av Sjunkhatten opp vestryggen av Stein Simenstad, Helga Eide og Morten Avdem
- 1998 første komplette tur til topps opp sørausteggen direkte via Fjøra i Hatten av Stein Simenstad og Helga Eide. Torgeir Kjus og Ingjerd Karlsenvar dei første som klatra søreggen opp til Fjøra i hatten i 1997. Dei snudde på Fjøra.
- 2000. Renna mellom Nordvestryggen og nordvestveggen blir klatra av Kjell Andersen, Eirik Pettersen, Remi Bendiksen og Eskil Sørvik, men dei må returnere på fortoppen på grunn av stor, overhengande skavel på toppen.
- 2004 blir sørpillaren klatra for fyrste gong av Sveinung Råheim og Remi Bendiksen.

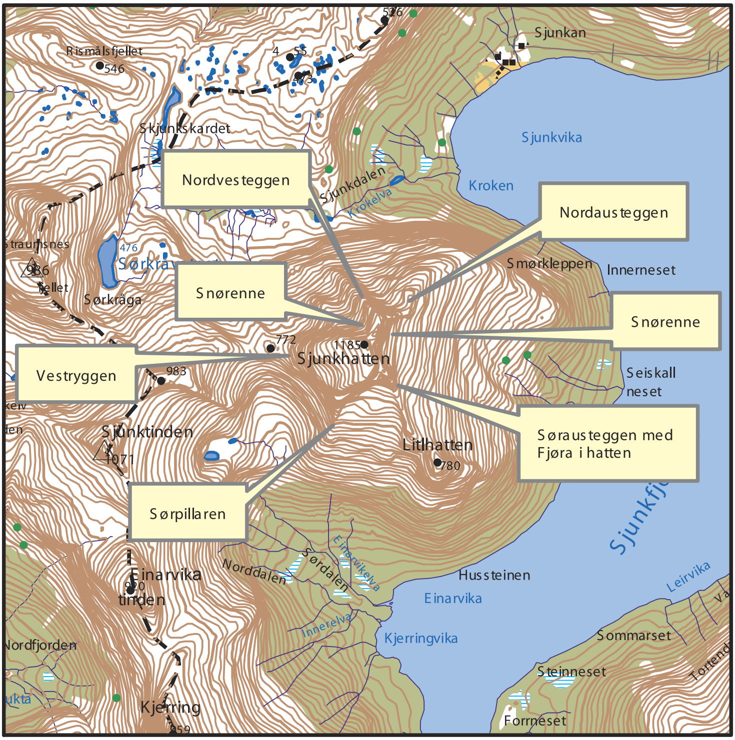

Kartet viser Sjunkhatten og plasseringa av dei ulike ryggane / rutene

Adkomst: Beste utgangspunkt er Tårnvika eller Nevelsfjorden på Kjerringøy eller frå Røsvik i Sørfold. Frå desse plassane må ein ha båt vidare inn til Sjunkan eller Einarvika (mellom 10 og 20 km avh. av kor ein går frå). Til fots vil anmarsjen vere lang og tung! Vidare anmarsj til ulike innsteg er skildra for dei ulike rutene.

Henta frå «Fjellfører for Bodø» frå 1995

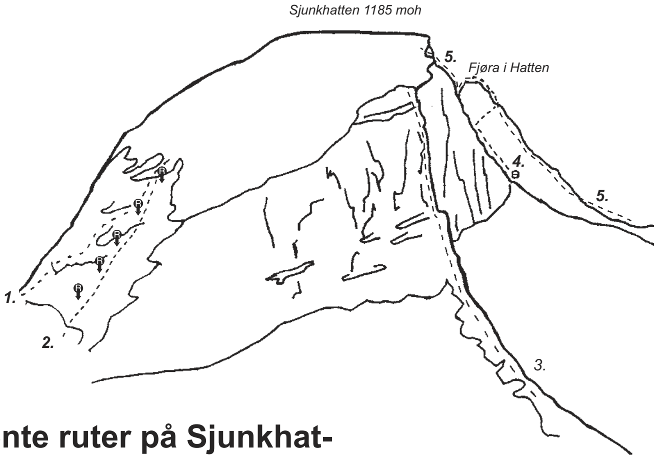

Kjente ruter på Sjunkhatten

1. Vestryggen
2. Vestryggen via Skorsteinen
3. Sørpillaren
4. Sørausteggen til Fjøra i Hatten
5. Sørausteggen direkte via Fjøra i Hatten
6. Austrenna
7. Nordaustryggen
8. Nordvesteggen
9. Nordvestrenna.

1. Vest-ryggen

4-6 TL grad 4

Fridtjof Lorentzen, Ketil Motzfeldt & Ferdinand Schjelderup 1924. 1.gang vinter: Stein Simenstad, Helga Eide & Morten Avdem 1996 (Første vinterbestigning av Sjunkhatten)

Klatringa byrjar ved p772 på vestsida av Sjunkhatten. P722 er lett tilgjengeleg frå både Sjunkan og Einarvika.
Det er ikkje noko definert rute opp vestryggen, det er eit utal variantar. Klatringa følgjer bratt terreng med manga hamrar og store hyllesystem. Studer muleg linjeføring godt på førehand, så går du deg ikkje bort i overhengande, blaute hamrar. Vanlegaste veg går via grasramper og avsatsar litt i sør-vestsida av ryggen. Vesteggen krev tau og vanleg sikringsutstyr.
Retur: 5x40 m rapell med litt gåing på svahyller imellom. Dette er returruta for alle rutene på Sjunkhatten. Ver førebudd på å måtte forsterke ein del av rapellfestene. Det er galvaniserte sjaklar i dei fleste rapellfestene.

2. Vest-flanka via Skorsteinen

4-6 TL grad 5-

Ukjente 1980

Ruta følgjer ein markert, 50 meter høg loddrett kamin. Kaminen byrjar på ca 750 moh, like ved p 772. Etter kaminen svingar ruta seg opp via diverse hamrar og hyllesystem.
Anmarsj anten frå Sjunkan eller Sjunkhatten.
Retur ned vestryggen til p722, 5x40m rapellar.

Bildene på neste side frå toppen. Toppdelen av sørpillaren. Remi på kongestandplass midt i loddrettland. Remi leder tredje taulengde på topp-

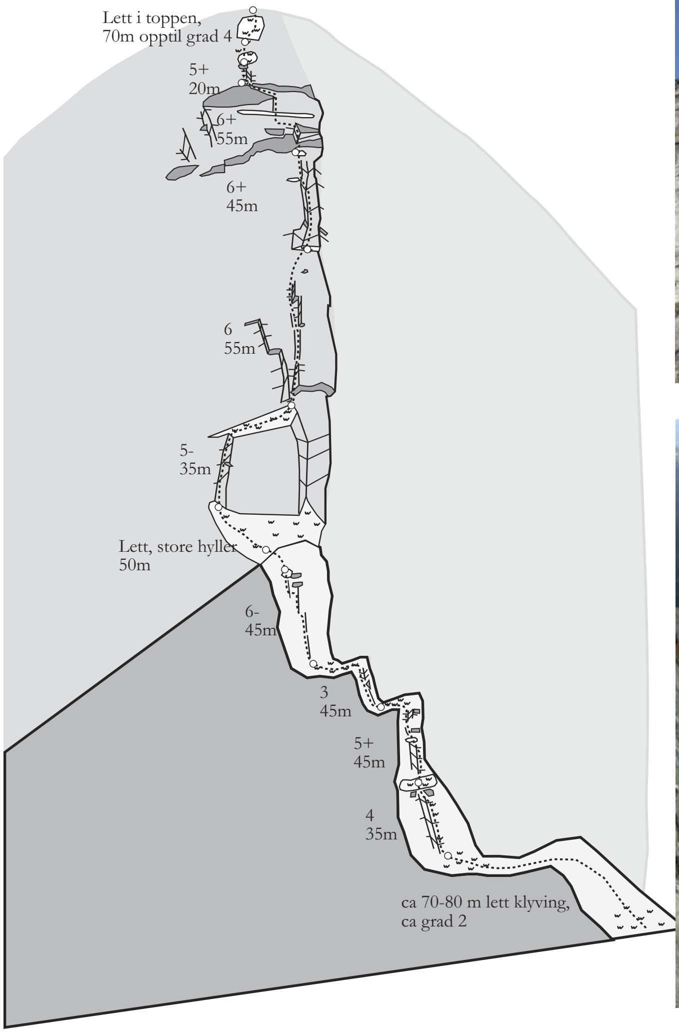

3. Sørpillaren

10 TL grad 6+

Remi Bendiksen & Sveinung Råheim 31.7.2004.

Fantastisk flott linje på det markerte hjørnet mellom søraust- og sørvestveggane. Innsteg på ca 700 moh, utsteg på vel 1000. Sørpillaren går i dei fyrste fire-fem taulengdene langs ein rygg med fleire bratte hamrar. Varierande klatring opp bratte hamrar med store hyller imellom. Etter den femte avsatsen reiser pillaren seg bratt. Ruta følgjer riss og didersystem heilt på pillarkanten til dei store overhenga i toppen. Her snor ho seg mellom dei før ho topper ut litt mot venstre. Tung og velsikra klatring. Gode standplassar!!

Adkomst: Båt til Einarvika. Gå inn Sørdalen eit par km. Ta mot høgre i gryta under Sjunkhatten og Sjunktind. Sørpillaren er markert og legtt og finne.

Retur går ned vestryggen (som for dei andre rutene).

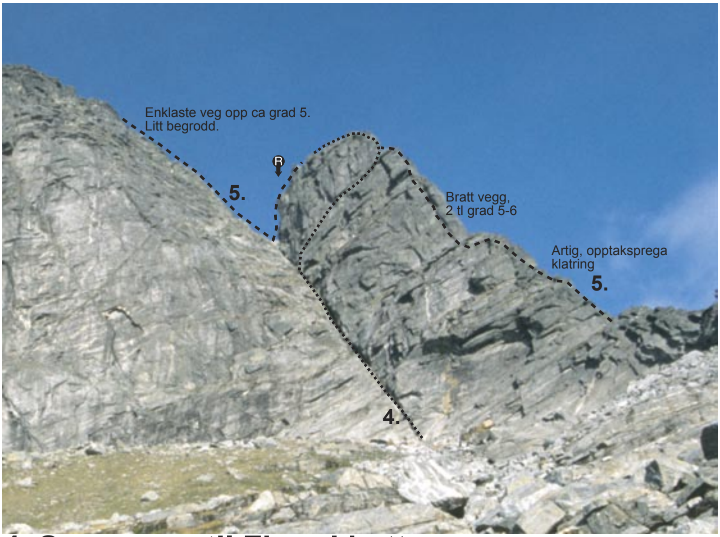

4. Sør-eggen til Fjøra i hatten

ca 10-12 TL grad 4

Ove Skjerven & Jan Ulvin 1970

Variabel rute. Ein del laust i renna. Øvre del av søreggen er svært luftig og artig i bra fjell. Følgj renna ganske langt opp. Omlag 100m under toppen av Fjøra, traverser via gode, smale hyller ut høgre. Deretter 2-3 luftige taulengder til topps. For å finne lettaste veg er det viktig å ikkje traversere inn for tidleg.

Adkomst: Båt til Einarvika. Inn Sørdalen eit par km til ein er i gryta mellom Sjunkhatten og Sjunktind. Hald deretter hardt høgre og traverser inn under sørveggen på Sjunkhatten. Lia rett opp frå Einarvika er bratt, ulendt og lite anbefalingsverdig. Innsteg ca 850 moh.

Retur. Anten rapell ned sørausteggen direkte (sjå etter gamle fester) eller ned i skaret mellom Sjunkhatten og Fjøra, og så ned renna.

5. Søreggen direkte via Fjøra i hatten

12-14 TL grad 6

Torgeir Kjus & Ingjerd Karlsen 1997 (opp til Fjøra). Stein Simenstad & Helga Eide 31.7-1998 heilt opp på Sjunkhatten.

Ruta følgjer den markerte sørausteggen på Fjøra i hatten. Starten har mange, korte hamrar med artig klatring. Midtvegs må ein litt inn høgre og klatre ein bratt vegg med nydlege riss og dieder. Mot toppen kjem ruta inn i fyrstebestigarane si rute frå 1970 med artig, luftig klatring. Rapell ned i skaret mot Sjunkhatten (40m), så lettaste veg i litt «grumsete» terreng opp på Sjunkhatten.

Adkomst: Som for den rute 4.

Retur: Ned vestryggen (sjå rute 1.) Fast rapellrute. Eventuellt ned same veg frå Fjøra i hatten. Fleire har snudd på Fjøra tidlegare, men nye taulag bør ta med utstyr til å forsterke gamle rapellfester.

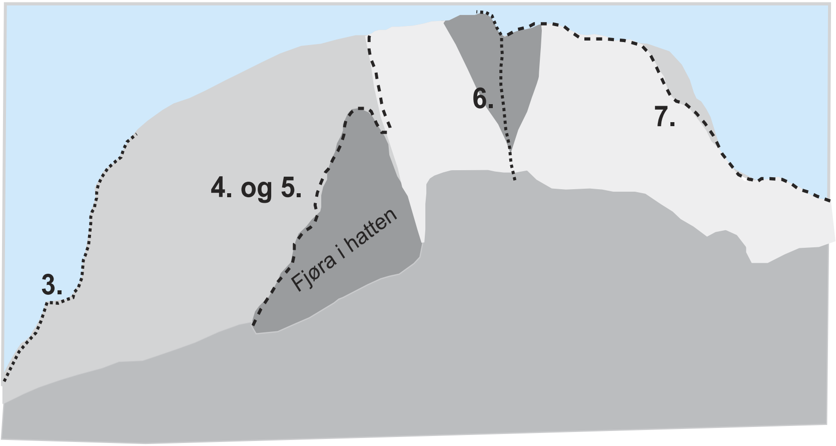

6. 1909-renna

Ukjente. Snø/is/klippe
Dette er renna førstebestigarane returnerte i. Ikkje kjent om ho er klatra opp. I følge førstebestigarane måtte dei hoppe ned ein 5-6 m høg hammar. Denne kan kanskje by på interessant klatring? Renna toppar ut ved fortoppen (del 3 på Nord-vestryggen).
Adkomst: Som for nord-aust eggen. Hald til venstre for denne og gå opp til renna.
Retur: Ned Vestryggen (rute nr 1).

7. Nord-aust-eggen

Thor Normann & Egil Rostrup 1909

Det er ikkje kjent om ruta er repetert og rute og gradering er derfor vurdert ut frå nivået ein klatra på den gongen. Fyrstebestigarane fann ruta så krevjande at dei valde ein anna veg ned («1909-renna). I toppen vil ruta sannsynlegvis vere samanfallande med dei to siste hamrane på nord-vesteggen. Det er mange ulike vegval i toppen og det er derfor vanskeleg å seie noko eksakt om gradering.
Adkomst: Frå Sjunkan gå mot Seiskallneset i om lag 2 km. Rett før neset, ta av oppover til høgre med sikte på det flatare området (”Smørkleppen på kartet). Gå så mot den naturlege starten av nord-austeggen.
Retur: Følgj vestryggen (sjå rute 1). Ved pkt 772, gå ned mot Sjunkan.

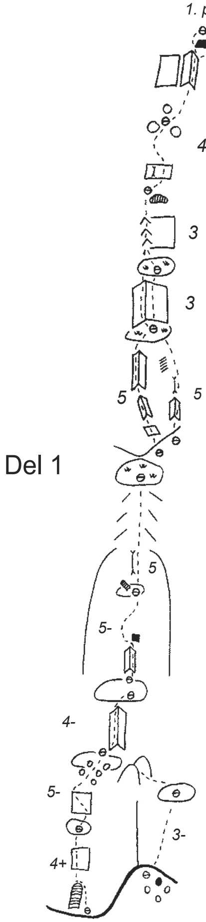

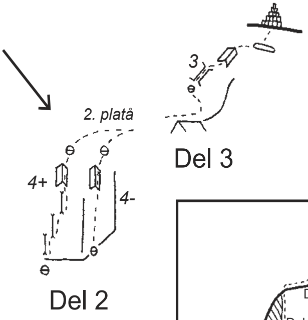

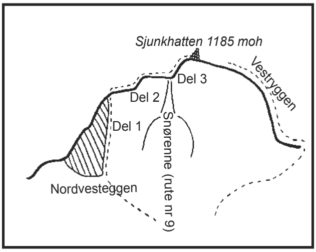

8. Nord-vest-eggen

12-13 TL grad 5

Inger Sjöberg, Bjørn Petter Arntzen, Merete Ulven & Tor Carlsen 16/7-93

Ruta består av kortere og lengre hammere brutt opp av store hyller som innebærer litt vassing. Normalt sikringsutstyr. Dobbelttau for returen en fordel.
Fra Sjunkvika følg Krokelva ca 1 km inn Sjunkdalen langs fjellfoten til første skar som på venstre side består av en svarygg. Følg ryggen og kryss sneen ut mot nord-vest-eggen. På tur inn Sjunkdalen vil nord-vest-eggen tre tydelig frem i profil. Småklatring uten nødvendig bruk av tau til innsteget ved blokk.
Retur ned vest-ryggen til p772, 5x40 m rapeller med litt gåing på svahyller innimellom. Følg snøen mot nord, ned mot innstegssvaene og Sjunkvika ca 2,5 km.

9. Nord-vest-snørenna

500m snø/is/klippe. WI3, MI1.

Kjell Andersen, Remi Bendiksen, Eskil Sørvik og Eirik Pettersen mai 1999 (snudde på fortoppen pga stor snøskavl på hovedtoppen.).

Renna går mellom Nordvesteggen og vestryggen. Endar på fortoppen av Sjunkhatten. Ikkje fullført heilt opp. Lett snø og isklatring. Toppartiet vil by på forholdsvis enkel klippeklatring, men har om vinteren ein stor utoverhengande snøskavl som må forserast.
Retur: Ned vestryggen til P772 eller ned att renna.
Adkomst. Best å starte frå Sjunkan. Ellers anmarsj som for Nordvesteeggen.

Vårvintertur til Sjunkhatten

Tekst og bilder: Remi Bendiksen

Det er gått noen år nå, men jeg husker fortsatt nokså godt denne turen som jeg nå skal skrive om. Det var Kjell Andersen, Eskil Sørvik, Eirik Pettersen og undertegnede som skulle gjøre et forsøk på Sjunkhatten. Hvem som kom med forslaget husker jeg ikke, men jeg kan tenke meg det var Eskil. Vi var akkurat rundet inn i mai og våren var i siget i alle fall i fjærsteinan.

Eskil, Kjell og Eirik skulle padle, mens jeg skulle ta gummibåten min. Jeg tror planen var å ligge ved Geitneset i inngangen til Sjunkfjorden. Vi hentet gummibåten min hos mine besteforeldre på Kjerringøy, og tenkte å fortsette til Tårnvik og starte derifra. Bestefar mente austavinden var litt i kraftigste laget, og vi bestemte oss for å starte i Nevelsfjorden og padle den ut. Det blåste godt her også men vi bestemte oss for å holde nært land på austsiden. Kajakkene og gummibåten var godt lastet slik at de skulle ligge godt i vannet. Med mye fallvinder ville dette være en stor fordel. Eskil hadde så vidt padlet før. Eirik var noe mer dreven, mens Kjell regnes som en ringrev.

«Å være med på tur med Kjell og Eskil er bestandig nyttig for Eirik og meg.» Foto Remi Bendiksen

Litt ute i Nevelsfjorden får vi voldsomme fallvinder å kjempe med. Skvappelbølga fra alle kanter. Kjell og Eirik takler dette fint mens Eskil sliter noe mer, og synes det er greit at jeg er i nærheten med gummibåten min. Det spruter jevnt og det er ingen grunn til å prøve å holde seg tørr. Om litt stopper påhenger'n min. Ikke akkurat en drømmesituasjon. Lurte nå på ka det kunne være. Prøve å starte den på nytt, men uten resultat. Etter diverse risting har lasten og bensintanken rotert seg noe og bensinslangen har fått en knekk på seg. Det var heldig vis ikke noe verre enn det. Ikke langt fremme ligger fjorden helt speilblank igjen. Rart det med fjell og fallvinder. Gutta for roet seg og finner rytmen og kommer i siget igjen. Jeg speeder på for å se hvordan det ser ut lenger fremme. Vi skal runde ut i Sørfolla (Follafjorden). Her er det åpent fra aust og det er kjent at han e sterk her. Joda han går kvit her i dag. Jeg tester litt og snur for å gå tilbake til gutta.

Kjell mener det går greit bare de holder seg litt ut i fjorden, Det er mindre bølger der enn langs ved land. Vi ble også enig om at jeg skulle kjøre

til Geitneset og sette opp telt og begynne med middagen. Æ gir på og runder på nytt inn i Follafjorden. Det hopper og spretter i ca. en meter høye bølger. Pisse blaut er jeg og. Han e faen meg ta sterk i dag tenker jeg mens gummiekspressen hopper fra bølge til bølge. Jeg tenker på guttan, snur og går de i møte. Både Eirik og Eskil er glad jeg kommer tilbake. For her må en klare seg sjøl. Kjell går lengst ut og Eirik holder seg nærar land. Stort sett går nå svaberga rett i havet og det vil være vanskelig å komme seg i land. Eskil begynner å bli sliten og trenger hvile. Jeg legger meg ved siden av han og vi holder i hverandre mens jeg kjører jevnt med gummibåten. Både Kjell og Eirik blir lengre borte fra oss. Eirik ser vi godt, mens Kjell nesten er borte. Eskil og jeg blir enig om at jeg skal kjøre og se etter han. Etter kort stund ser jeg ei padleåre som jobber taktfast midtfjords. Kjell klarer seg godt. Jeg setter kursen mot Eirik og hører med han hvordan det går. Det går greit, men han begynner å bli sliten. Jeg må ikke gå alt for langt fra han. Om litt er jeg hos Eskil igjen. Han ligg godt nede i sjyen, da han har tatt inn en del vann under slepinga. Spruttrekket var ikke skikkelig på. Det var heldig vis ikke langt igjen nå. Det var en tøff tur for padlerne, men etter ca. 20 – 30 minutter var vi alle samlet på Geitneset. Vi fikk på oss tørre klær mens de våte ble hengt opp til tørk i busker og trær. Teltene ble satt opp og primusen sørget for varme til våre kalde og våte kropper. Middag ble laget og fortært på velfortjent vis. Vi trengte alle de kaloriene vi kunne få ned for i morgen var det en ny etappe.

Eskil Sørvik på cruxet i renna. Foto Remi Bendik-

Vinden hadde løyet betydelig i løpet av natten og etter en god frokost var vi i gang. Vi skulle alle kjøre gummiekspress. Men med fire voksne og dagstursekker kom vi ikke opp i plan. Sjunkfjorden kunne i dag by på svake dønninger som tilsynelatende gikk greit. Men alle som har studert bølger vet at noen er større enn andre. Intet unntak denne dagen heller. Eskil og Eirik satt langt fremme på patongen. Kjell og jeg lengre bak. Da en av dønningene ble litt for stor fosset vannet inn og Eskil ble våt i ræva igjen. Jeg slapp samtidig gassen og

gummibåten gikk litt mer på trynet før den kom opp igjen. Gutta på baugen var for lengst godt våt i rassen og refleksene deres hadde satt legemet deres i bevegelse bakover til oss som "fortsatt" satt tørt. Det er nå Kjell sier – ta det med ro gutter det er bare litt vann. Han leter så etter en kopp i sekken og begynner å øse. Vi hiver sekkene på ryggen og fortsetter innover til Sjunkan, mens gutta sitter litt lengre bak.

Vel i land begynner vi å gå oppover Sjunkdalen på nordøst siden av Sjunkhatten. Varmt og fint vær får de som er våt tørr igjen før vi kommer opp i vinterland. Sola skinner fra skyfri himmel og stemninga er god. Etter 2 – 3 hundre høydemeter møter vi snøen. Fin skaresnø som er lett å gå på. Vel oppe på 4 – 5 hundre høydemeter tar vi lunch. Eskil skulle forevige oss og tok et bilde med fotoapparatet til Liv (kjæresten hans). Pakket det fint ned igjen i en gjennomsiktig Ortlieb pose av plast. Jeg tros Eskil så la det på en bergknaus men med ett kom et lite vindkast og vips så for posen og kamerat. Jøss for en fart en sånn pose får på snø. Posen nedover og Eskil etter. Vi andre syntes nå motbakken vi nettopp hadde slitt oss opp var hard nok å gå en gang, men Eskil ble nødt til å gå deler av den en gang til. Det ble heldig vis ikke hele da posen stoppet på en bar flekk. Noen få meter til og Liv hadde fått et nytt fotoapparat. Vi pakket sekkene og begynte på en hard og jevn stigning. Snøen ble gradvis løsere og dypere. Av og til måtte vi klatre opp små opptak på is. Ikke verre enn at det var forsvarlig uten tau.

Vel oppe på ca 950 – 1000 moh bestemte vi oss å ta på sele og tau. I det jeg skulle åpne sekken min, for kaffekjelen min nedover fjellsiden. Vi kan ikke annet gjøre enn å se på rutsjeturen til den. Den fyker over den ene kanten etter den andre. Blir borte ei stund men dukker opp igjen. Til slutt er den ute av synet. Tro om den ramlet helt ned. I så fall fikk den et frittfall på 100 – 200 meter ettersom vi hadde fulgt en rampe fra venstre og inn i flanken vi nå hadde klatret opp. Eirik skulle lede opp kløfta / diedret som ville lede oss til fortoppen. Det var vanskelig å få sikret og Eskil ble i stedet sendt opp. Det gikk ikke lange stunda før han var oppe og vi andre kunne følge etter. Vi var nå under hundre meter under toppen, men bestemte oss for å snu her. På toppen hang en stor skavl som virket umulig å forsere. Vi hadde hatt en flott tur og var fornøyd med å nå fortoppen.

Å være med på tur med Kjell og Eskil er bestandig nyttig for Eirik og meg. Vi skulle nå rappellere ned den taulengden vi hadde klatret opp. Eskil skulle ordne rappellfeste og gikk i forveien. Da vi kom bort hadde han kun skjært tauet ned i snøen. Det var en snøegg han hadde brukt. Eirik og jeg hadde aldri rappellert etter noe sånt før, og var skeptisk til at det skulle holde. Kjell kunne rappellere først. Vi skulle stå og holde i tauet på baksiden av snøskavlen og kjenne hvor liten belastning det var. Det var nesten ikke vekt i det hele tatt. Riktig nok gikk Kjell de første 15 – 20 meterne nedover i bratt snøbakke før det ble loddrett. Vel nede av rappellen satt vi kursen nedover lia til fots og på rumpa. Radig er det rette ordet, men nå savnet jeg skiene mine.

Vel nede i Sjunkdalen gikk vi rett på kaffekjelen min som jeg mistet 800 meter lengre oppe. Noe bulket ble den, men den kunne fikses. Jeg bruker den den dag i dag. Da vi kom ned i fjæra ville gutta gå tilbake. Jeg tok sekkene og kjørte tilbake til Geitneset. Det tok ikke lang tid før vi nok en gang var klar for middag og en velfortjent øl.

Søndag bød på perlevær og cruising tilbake. Vi var fornøyde med helga og kan anbefale leserne om å ta en tur. Jeg tror det er mulig å nå toppen om det ikke er skredfarlig i østflanken når du kommer opp til fortoppen. Traverser ca 100 – 200 meter bortover og opp på toppen i lettere terreng. Jeg kunne tenke meg en tur til når våren kommer igjen.